

Hybridní výtvar party nadšenců z Gymnázia T. G. Masaryka v Litvínově

Ročník 1.

Číslo a datum vydání: 9 / úterý, 24. 12. 2019

JAK TO VIDÍM JÁ aneb TERAPIE HUMOREM

Vánoční besídka, jak se zdá, se těší u žáků našeho gymnázia stále větší popularitě – jak jinak si vysvětlit, že si (povětšinou sami) dokázali vymyslet program na dobré dvě hodiny?!

Svébytné pojetí klasické pohádky O dvanácti měsíčkách v podání nadšenců ze 3. A dalo tušit, že o zábavu nouze rozhodně nebude. U mnohých vystoupení dostávala bránice opravdu zabrat – taneční kreace 1. A či Vadima Všetuly

obklopeného jeho milovanou tercií prostě neměly konkurenci. U jiných vystoupení mi až mráz běhal po zádech – hlavně když horní řady hlediště, okupované především maturanty, buď svým zpěvem pomáhaly účinkujícím, anebo si zkusily práci osvětlovačů –

konečně se mobilní telefony použily k něčemu smysluplnému...

Z OBSAHU VYBÍRÁME:

Děni na gymnáziu
Zvyky a obyčeje
Vánoce za humny
Zdobení stroměčku
Nejhorší dárky
Horké křeslo TU
Antonín Panenka
Varhany
Jak na kocovinku
26

Když jsem tak šrumec na podiu pozorovala, byla jsem ráda za to, s jakými osobnostmi z řad žáků mám tu čest se potkávat na chodbách, nebo dokonce ve třídách. A znovu jsem si uvědomila, jak strašně důležité pro učitele je, aby žáka viděl i jinak než jen v lavicích či jako jméno na nepovedeném testu – život o známkách opravdu není, ale dokáže-li člověk pobavit své okolí, má obrovskou

šanci se v životě prosadit, takže se o mnohé naše žáky po pátečním výkonu nemusíme bát!

(Zdroj foto: David Bílý, Josef Ryšavý)

OBROVSKÝ DÍK PATŘÍ VŠEM, KTEŘÍ SE NA PRŮBĚHU BESÍDKY PODÍLELI!

6. 12. – Den finské nezávislosti (Itsenäisyyspäivä)

Finské vévodství bylo nejdříve součástí Švédska, ale roku 1809 přešlo jako Finské velkoknížectví pod nadvládu Ruska. Nestabilita Ruska v období 1. světové války vyústila ve Velkou říjnovou revoluci, občanskou válku a nástup komunismu. Vznikající Finská republika pod vedením tehdejšího předsedy vlády Pehra Evinda Svinhufvuda vyhlásila 6. prosince 1917 (osmnáct dní před Vánocemi) nezávislost, kterou Rusko oficiálně potvrdilo 31. prosince 1917.

JINÝ KRAJ, JINÝ MRAV

Itsenäisyyspäivä byl poprvé oslaven již v roce 1919. Časem získaly oslavy svou tradiční podobu. Společně s promítáním filmu *Neznámý voják* a přenosu z prezidentské recepce se tradičně vyvěšuje národní vlajka, pójí dají zákusky s polevou v národních barvách a zapalují dvě svíčky v každém okně.

Někdo se účastní vojenských přehlídek, koncertů, a někdo jde dokonce demonstrovat. Bez ohledu na přístup všichni Finové vnímají tento den slavnostně a připomínají si, že suverenita jejich státu není samozřejmá. (Zdroj obrázku:

http://notes.evl.fi/Evkirja.nsf/keFI?OpenPage&dindex=20191206_2)

Další podrobnosti na <https://www.severskelisty.cz/tradice/trad0063.php>.

(JK)

Prosincové svátky, zvyky, obyčeje a pranostiky

Lidové zvyky a obyčeje v křesťanském roce

POHLED DO HISTORIE

- **3. 12.** – O svatém Františku Xaveru ledový vítr fičí od severu
- **4. 12.** – O svaté Barboře ležívá sníh na dvoře
- **13. 12.** – Lucie noci upije, ale dne nepřídá
- **16. 12.** – O svaté Albíně schovej se do síně
- **21. 12.** – O svatém Tomáši meluzína straší
- **23. 12.** – Svatá Viktorie obrázky na okna ryje
- **24. 12.** – Na Adama a Evu čekej oblevu
- **25. 12.** – Mráz na Boží narození, zima se udrží bez proměnění
- **26. 12.** – Chodí-li Kateřina po ledě, svatý Štěpán chodí po blátě

4. prosinec – svatá Barbora

Sv. Barbora se nechtěla zřítí víry ke křesťanství, byla mučena a nakonec jí setnul hlavu vlastní otec; patří mezi 14 svatých pomocníků.

V předvečer svátku chodila po domech děvčata a dávala dětem sladkosti (Barborka chodila bíle oblečená s rozpuštěnými vlasy; po obdarování dětí je několikrát šlehla metličkou a napomenula je, aby byly hodné, že se to prý dozví, protože bude sedět za komínem a poslouchat).

Od 19. století lidé řezali v tento den třešňové větvičky „barborky“ a dali je do vody – dívky pojmenovaly větvičky jmény chlapců a věřily, že která vykvetne první, toho si vezmou za muže; jinde počítaly, kolikátý den větvička rozkvetne, aby určila měsíc, jenž bude v příštím roce nejšťastnější – rozkvetla-li 5. den, pak nejšťastnější měl být měsíc květen.

(Zdroj obrázku: <https://primanapady.cz/clanek-2744-jaka-tradice-se-vaze-ke-svate-barbore>)

6. prosinec – svatý Mikuláš

Legenda praví, že jeden muž se dostal do takových dluhů, že mu nezbývalo než prodat své tři dcery do nevěstince; když se o tom dozvěděl Mikuláš, vrazil otevřeným oknem tři noci za sebou peníze na splacení dluhů a dokonce dal tolik, že zbylo i na věno jeho dcerám ⇒ svátek sv. Mikuláše od středověku spojován s vírou v bohatství.

V české tradici se mikulášská nadílka odbývala vždy v předvečer světcova svátku – s tímto svátkem se konaly i mikulášské trhy, kde se prodávalo pečivo z marcipánu a figurky čertů ze sušených švestek.

Na vesnici chodil sv. Mikuláš, anděl a čert; uložil hospodářům, aby dobře pečovali o děti a učil je bázní Boží – potom obdaroval děti sušeným ovocem, cukrovinkami a hospodář dal Mikulášovi do pokladničky peněžní dárek. (Zdroj obrázku:

<https://creenciaspopulares.wordpress.com/2016/12/16/papa-noel/>)

13. prosinec – svatá Lucie

Bývala bíle oblečená, se závojem na hlavě; místo nosu měla zobák udělaný z koštěte, takže vypadala jako podivný pták, a při nakloněné chůzi ustavičně říkala: „Jdu, jdu, noci upiju.“

V ten den nebyly přástky (společné předání lnu spojené s družnou zábavou), proto pohádky a povídky nelákaly děti do světnice; ty raději vyhlížely Lucku – Lucka byla velmi pracovitá: jakmile vešla do světnice, hned začala něco kutit, zametat nebo drhnout podlahu, chovat děcko apod.; skoro všude dětem nadílela.

Po Lucii se kvapem blížily **Vánoce** ⇒ předvánoční úklid, kterého se účastnily i děti. Kde měli doma jesličky, vyňali je z úkrytu, kde po celý rok odpočívaly. Jesličky pak zaujaly čestné místo ve světnici. Někde byly velmi krásné – dělali je domácí řezbáři, často opravdoví umělci. Mnohé figurky pastýřů, sedláků, králů a zvířat vyřezali velmi jemně a živě. Chlapci chodívali o Vánocích koledovat a nosili přitom malé jesličky; všude byli vítáni. (Zdroje obrázků:

<https://www.scoopnest.com/es/user/SantosIglesia/941110741700108288-llsanta-lucavirgen-y-mrtirmemoria-litrgica13-de-dichttpstcoa6u6r9od1o> / <http://www.tichezpravny.cz/co-mozna-nevite-o-sv-barbore-sv-mikulasi-a-sv-lucii/>)

24. prosinec – Štědrý den

Slavnostní štědrovečerní večeře začala po východu první hvězdy, kdy končil Advent – půst. Lidé v tento den věřili na mnoho pověr:

- kdo celý den nejedl, spatřil večer zlaté prasátko;
- u štědrovečerní večeře nesměl být lichý počet stolovníků;
- bylo několik chodů jídel: černý kuba (jídlo z krup a sušených švestek nebo sušených hub), čočková polévka, hubník, muzika (vařené švestky a křížaly), vánočka; teprve v 19. století se stal vánočním pokrmem kapr;
- jídla muselo být na stole tolik, aby se každý nasýtil a ještě zbylo, což je zárukou hojnosti v příštím roce;
- část pokrmů se dávala dobytku, kladly ke kořenům stromů a sypaly do studně; na všechny se pamatovalo, i pro žebráka byl tento den štědrý.

(Zdroj obrázku: <http://zakrasnejsivimperk.cz/?s&paged=498>)

První vánoční betlém vznikl v roce 1562 v Alpách a rozšířil se do celé Evropy. Zdobení vánočních stromečků byl zvyk ještě z dřívější doby; později se pod něj dávaly dárky, čeled' připravovala dárky hospodáři a hospodář zase pro čeledíny a děvečky.

Štědrý den byl vhodný pro předvídání budoucnosti:

- děvčata pouštěla na potoce skořápky s malými svíčkami;
- děvčata si sedla do kruhu a házela střevícem za hlavu – směřovala-li špice ke dveřím, děvče se mělo do roka vdát;
- dívky nosily z kůlny do kuchyně otýpky dříví a v kuchyni počítaly polínka – sudý počet = dívka se měla vdát, lichý počet = dívka se měla vdát za vdovce nebo se neměla vdát;
- večer vyběhly dívky před dům a zároveň vyhnaly před dveře psa – na kterou stranu pes běžel, tam se měla dívka provdat;

- hospodáři podle oblohy usuzovali na úrodu – jestliže svítily hvězdy, měla být úroda dobrá; temná obloha znamenala špatné žně;
- po večeri se rozkrojovala jablka a podle tvaru jaderníku se usuzoval příští rok (hvězdička = zdraví, „křížek“ = nemoc nebo smrt).

25. prosinec – Boží hod vánoční

Toho dne se v prostých jesličkách narodil v chlévě nedaleko města Betléma Ježíš Kristus – spasitel lidstva ⇒ tento den měli věřící zbožně rozjímat; podle lidové víry se nesmělo pracovat, neustýlala se ani lůžka, a někde dokonce zavazovali dobytku hubu, aby přežvykováním neznesvěcoval tento den.

26. prosinec – svatý Štěpán

Tento den byl dnem koledníků – stal se společenskou událostí, tradičním zvykem konaným pro radost i zábavu; koledování začalo už na Štědrý den a pokračovalo na sv. Štěpána a v různé podobě až do Tří králů (6. leden); v 19. století chodili koledníci s malým betlémem a velkou hvězdou na hůlce. (Zdroj obrázku: <https://www.pastorace.cz/clanky/cirkev-je-uz-2000-let-hrda-na-jednoho-nerozumneho-mladika>)

31. prosinec – svatý Silvestr

Do cyklu lidových oslav se zařadil až po středověku, kdy se ustálil konec roku na toto datum. Lidé navštěvovali kostel, aby poděkovali za vše dobré, co bylo v uplynulém roce. Často se podávala podobná jídla jako při štědrovečerní večeři.

S tímto dnem spojovány také pověry: všichni se smáli tomu z rodiny, který vstal nejpozději * hospodyně nesměla nechat sušit prádlo na šňůře, protože se věřilo, že by v příštím roce byl v domě oběšenec. (Zdroj obrázku: <https://www.cirkev.cz/archiv/101218-31-prosince-svateho-silvestra-papeze>)

Obyčeje a významné dny naší doby

- 1. 12. – Světový den boje proti AIDS
- 10. 12. – Mezinárodní den lidských práv

DECEMBER 10
INTERNATIONAL HUMAN RIGHTS DAY

Vánoce kolem světa

Pojďme spolu opět procestovat svět, tentokrát v době vánoční. Podíváme se cizincům do talíře i pod stromeček, a dokonce se i ohřejeme...

MOHLO BY VÁS ZAJÍMAT...

Norsko

V této zemi údajně bydlí během roku Santa Claus, aneb jak mu říkají ve Skandinávii – Vánoční muž. Dárky roznáší 24. večer, rozbalují se ale až na Boží hod. Je tu ale malá, avšak neméně lákavá výjimka – ten, kdo najde při večeři v tradičním rýžovém pudinku velkou mandli, smí rozbalit jeden dárek už na Štědrý den. (Zdroj obrázku: <http://czech-merry-christmas.blog.cz/1609/vanoce-v-norsku>)

Chcete-li se o norských Vánocích dozvědět více, přejděte na <https://realcamplife.com/vanoce-v-norsku/>.

Austrálie

Dobré ráno! Jen co vyjde slunce, Australani rozbalí dárky a vyrazí na pláž. Jelikož jsou u našich protinožců v prosinci zrovna letní teploty, nic nebrání ani Santovi, aby se ochladil ve vodě. Na plážích jich (rozuměj Santů) můžete vidět hned několik. Po zbytek dne Australani rádi grilují, nebo pojídají národní dezert Pavlova.

Madagaskar

V kostelech se hrají různé hry o narození a životě Ježíše. Pak se rodina sejde u stolu plného pikantního jídla. Nejčastěji se konzumuje maso a rýže nebo místní ovoce liči. Dárky bývají spíše symbolické, zato výzdoba je dost bohatá. *Arahaba tratry ny Noely* aneb Veselé Vánoce! (Zdroj obrázku: <https://www.csfd.cz/film/269605-stastny-a-vesely-madagaskar/prehled/>)

Palestina

Asi vás nepřekvapí, že se Vánoce těší velké oblibě i v kolébce křesťanství v oblasti Betléma. Lidé čekají několikahodinové fronty, aby se mohli podívat na posvátné místo, kde se Ježíš údajně narodil. Místo se skrývá pod Chrámem Narození Páně, před nímž je náměstí s hlavním vánočním stromkem. Vrchol Štědrého dne, půlnoční mše, se přenáší do celého světa. (Zdroj obrázku: <https://www.lonelyplanet.com/israel/televiziv/activities/christmas-eve-in-jerusalem-midnight-mass-in-bethlehem/a/pa-act/v-9877P53/361055>)

Thajsko

Ačkoli jsou Thajci převážně buddhisté, Vánocům se nebrání. Vyznávají filozofii „Nikdy nevynechejte příležitost slavit, i kdyby to mělo znamenat změnu tradic“. Proto je možné, že na ulicích potkáte nejednoho Santu. I když v takovém vedru, jaké v tomto období v

Thajsku je, na tom asi není nic magického... Více o thajských Vánocích na <https://thajsko.avetour.cz/slavi-v-thajsku-vanoce.html>.

Vánoce nejsou jenom o dárcích – pokud chcete zjistit, jak vypadají **tradiční vánoční pokrmy** za našimi hranicemi, přejděte na <https://www.blesk.cz/stedrovecerni-vecere-ve-svete> nebo na <https://prozeny.blesk.cz/clanek/pro-zeny-volny-cas-kokteil-kokteil/187076/hnus-nejextravagantnejsi-vanocni-pokrmy-sveta.html>.

(BK)

Kdy a jak zdobit stromeček?

Patříte k rodinám s tradicí, takže máte stromeček zdobený každý rok stejně, anebo se snažíte měnit ozdůbky podle nejnovějších trendů?

Pokud patříte do první skupiny, dnešní článek vás asi moc neosloví. Jste-li ale kreativní, třeba něco pochytíte a příští rok „to“ na svém stromečku vyzkoušíte.

Poslední dva roky jsou v módě ozdůbky v pastelových barvách, jakými jsou pastelově růžová, modrá nebo žlutá. Ani se stromečkem v duhových barvách si před návštěvou ostudu neuděláte. I pro milovníky lesku mám dobrou zprávu – zlatá barva je v kurzu již několik let.

TRENDY

Ozdůbkou na stromeček může být v dnešní době opravdu cokoliv. Moje babička například zdobí stromeček čokoládkami. Pravda, moc dlouho tam nezůstanou, ale na efekt to je hezké. Můžete pověsit i ručně dělané výtvary nebo

uschlé pomeranče. Naše rodina ozdobí stromeček každý rok slaměnými ornamenty ve tvaru anděla, koníka a jablíček. Pro další inspirace přejděte na <https://carujeme.cz/10-napadu-zdobeni-vanocnich-stromecku/>.

Kdy zdobit stromeček je čistě na vás. I když... Jak jsem zjistila, měl by se stromeček zdobit v noci z 23. prosince, nebo na Štědrý den, protože zdobení v jiné dny podle pověry přináší smůlu. Tradice jsou tradice, ale pokrok nikdo nezastaví – stromečky si tak lidé zdobí stále častěji už na začátku adventního času, aby si pohodové vánoční svátky co nejvíce prodloužili. Říká se totiž, že s pohledem na vánoční ozdoby se každému vybaví krásné vzpomínky na dětství, a tudíž i dospělá dělá pohled na ozdobený stromeček šťastnými...

Zdobení má svá prověřená pravidla, díky nimž bude mít váš stromeček harmonický vzhled. Jehličnan nejprve upevníme do stojanu, ten postavíme na určené místo a pak...

1. osvětlení (svíčky nebo elektrické) instalujeme na stromeček nejdříve;
2. následují nerozbitné ozdoby – skleněné až jako poslední;
3. větší ozdoby se na stromeček věší jako první, přičemž by měly být mezi větvemi v dolní polovině;
4. menší ozdoby se na stromeček umístí spíše do horní poloviny;
5. jako poslední se na stromeček rozmístí řetězy a třásně a na špičku stromku špička či podobná ozdoba.

(Zdroj obrázku: <https://hobby.denikplus.cz/1002-zdobeni-vanocniho-stromecku-ma-sva-pravidla.html>)

(LP)

Nejhorší vánoční dárky

1. Poukaz na kurz přípravy steaků vegetariánovi

Tak tohle je buď špatný vtip, nebo začátek konce přátelství. Když už někomu dáváte dárek, zjistěte si o něm více – nebo alespoň základní informace...

2. Mop

Mop se pod stromečkem vyskytuje až nebezpečně často. Rozhodně častěji, než by bylo záhodno. Je to sice výbava každé domácnosti a je ho potřeba, ale nikdo přece nečeká na Vánoce, aby si ho (mop) mohl rozbalit po slavnostní večeři!

3. Štětka na záchod

Docela naštvat může i opravdu neuvěřitelný dárek – štětka na záchod. Ani si neumíme představit, jak zlomyslní můžou být rodiče, když tenhle dar dali své dceři, která očekávala třeba panenku!

4. Toaletní papír

Co takhle jako dárek toaletní papír? Výhodou je, že nejde o drahý dárek, takže ho někdo může darovat ve větším množství...

5. Knížka

Knížky se samozřejmě pod stromeček dávají často. Je to dárek, který zaujme většinu lidí. Najdou se ale i kousky, z kterých radost mít nebudete. Takovým dobrým příkladem je kniha s názvem *Jak se vyrovnat s tím, že jsi adoptovaný*.

(MH)

... a pak že se na gymplu nic neděje...

Byli jsme u toho

Historická soutěž

19. listopadu 2019

Žáci ze šesti škol z okolí Litvínova poměřili své znalosti o naší historii,

konkrétněji o Sametové revoluci a Protektorátu Čechy a Morava. Naši gympláci se umístili na krásném 2. místě.

Odpoledne s vysokoškoly

23. listopadu 2019

Přestože byla sobota, účast byla vysoká. A není se čemu divit – mohli jsme si poslechnout na 20 vysokoškoláků, kteří vyprávěli o svých školách, osobních zkušenostech a hlavně o studentském životě. Nikdo z účastníků nemohl být zklamán, neb různorodost představených škol byla opravdu veliká. Myslím, že tohle odpoledne mnohým z nás pomohlo.

Senát PČR a diskuze s paní senátorkou

27. listopadu 2019

Druháci (a vetřelci ze sexty) se ve středu vydali do Prahy – tentokrát do Senátu. Po prohlídce historických prostor, jež byla plná zajímavých historek ze zákulisí, jsme měli možnost diskutovat s paní senátorkou MUDr. Alenou Dernerovou. Přišla řeč na školství, zdravotnictví i momentální politickou situaci. Po obědku v Mekáčce jsme se zase vydali zpátky do Litvínova – plni dojmů a hranolek.

Slavnosti gymnázia

29. listopadu 2019

To byla zase jízda! Současní i bývalí žáci a zaměstnanci gymplu se v pátek večer sešli v Citadele na již tradičních slavnostech. Akci odstartovala taneční skupina TOG v čele s našimi studentkami. A pak přišla řada i na ostatní – někteří to rozjeli na parketu, jiní u baru. A protože nás náš ústav naučil mimo jiné i multitaskingu, někteří zvládali obojí najednou...

Přednáška Ondřeje Zamazala

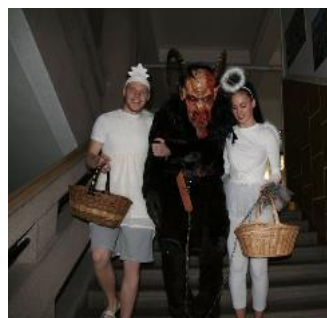
29. listopadu 2019

To byl gól! Bývalý absolvent a sportovní komentátor ČT Ondřej Zamazal nám přijel povědět něco o své práci, právě když jsme měli psát z dějepisu. Nejenže se nám to zrovna hodilo, ale pan komentátor nám odpověděl na všechny nejruznější dotazy. Setkání probíhalo v pohodovém duchu a rychle nám uteklo. Medaile za zvládnutou přednášku pro tohoto nadšence do sportů a tabulek!

Mikuláš

5. prosince 2019

Oktaváni neváhali a trénovali na poslední zvonění, převlékli se do kostýmů a vydali se týrat zbytek gymplu. Ve čtvrtek bušili na dveře a zdobili nám obličejе různými malůvkami, které vydržely až do pátku. Že bude Čert vypadat pořádně děsivě, to se dalo očekávat. Když se ale podíváte na jednoho z andělů, o moc lepší to není...

Vánoční pátek

6. prosince 2019

Rozmohl se nám tady takový nešvar – snažíme se opět zavést PPVM – poslední pátek v měsíci. Den něčeho tematického. Tentokrát to byl první pátek, ale to zkratku PPVM neohrožuje... Gympl se měl sejít ve vánočních

svetrech, ponožkách, čepicích nebo jenom barvách, ale hlavně s vánoční náladou. Jak se to povedlo, posuďte sami. Nejvíc se do toho opřela třída 2. A – hlavně nás zaujali kluci ve svetříkách velikosti 128.

Vánoční turnaj

7. prosince 2019

První víkend v prosinci se (jako vždy) zaplnila hala volejbalovými nadšenci různého věku, aby mohl proběhnout už 45. ročník Vánočního volejbalového turnaje. Letos se zúčastnilo 11 týmů, z toho tři studentské. Zápasy byly dost napínavé. Po několikahodinovém souboji si první místo vypinkal tým Oldschool – bývalí studenti gymplu. Uvidíme se zase napřesrok – opět o prvním prosincovém víkendu!

Demokracie za války: Izrael

18. prosince 2019

I když se to zdá neuvěřitelné, může to fungovat. Jak? To jsme se ve středu dozvěděli na stejnojmenné přednášce. Izrael je malá, ale hodně pestrá a zajímavá země. Celou řadu let se musí bránit různým útokům, proto bylo nutné zavést jistá opatření. Nás nejvíc zaujalo, že na vojnu chodí povinně chlapci i dívky, až potom jdou studovat vysokou školu.

Bylo hezké se prostřednictvím přednášky podívat na takové zajímavé místo a rozhodně se nebráníme dalším podobným exkurzům.

(BK)

Varhany

HUDEBNÍ OKÉNKO

Rubrika se bude věnovat **ne zcela typickým hudebním nástrojům**, jež jsou ale nějakým způsobem zajímavé. Pokud máte nějaký tip na nástroj, o kterém byste se chtěli dozvědět více, rozhodně mi neváhejte napsat na adresu ondrula2003@gmail.com.

Většina článků v tomto čísle je laděna vánočně, proto se i já naladím do tóniny Vánoce dur a budu zde psát o nástroji, který k vánočním svátkům neodmyslitelně patří – a to hlavně díky *České mši vánoční* od Jakuba Jana Ryby.

Jedná se o varhany – nástroj, kterému se jinak také říká královský. Pracují na principu píšťal, do kterých je vzduch vháněn stiskem kláves. Píši to velice zjednodušeně, protože princip jako takový je nesmírně složitý a pro každý typ nástroje jiný. (Zdroj obrázku: <https://www.cestovani.cz/zajezdy/nemecko/nemecko-pasov-a-stezka-korunami-stromu-v-353835/>)

Varhany mají tzv. stroje, což jsou různé komponenty umístěné ve varhanní skříni; bez uvedených strojů nemohou varhany fungovat. Jako příklad lze uvést již zmíněné píšťaly, vzdušnice (vhánějí do píšťal vzduch) apod.

Důležitou součástí varhan je hrací stůl – místo, kde se vyskytuje v čase hry varhaník. Na hracím stole najdeme tzv. manuály, což jsou pouze jinak nazvané klaviatury. Většina varhan má tyto manuály dva. Pod manuály nalezneme pedálnici, což je klaviatura, na kterou se hraje nohama. Nad pedálnicí a manuály najdeme sbluk několika zajímavě vyhlížejících prvků – rejstříků, které slouží k úpravě zvuku varhan.

Varhany jsou nejstarším klávesovým nástrojem. Zároveň jsou největším nástrojem vůbec. Využívají se převážně v kostelech během bohoslužeb. Můžeme je ale slyšet i v hudbě populární či filmové. Jako příklad mohu uvést píseň *The Phantom of the Opera* ze stejnojmenného muzikálu (kdo nezná, může si poslechnout: https://www.youtube.com/watch?v=8ncjGq9fm_E). Pro mnohé asi nejznámějším autorem skladeb komponovaných výhradně pro varhany je J. S. Bach.

Opravdu doporučuji: <https://www.youtube.com/watch?v=Nnug9PXbywA>

(OK)

Jak na novoroční kocovinku?

Ptáte se jak se zbavit bolesti hlavy při kocovině nebo co po ní jíst? Pak jsou následující řádky určené právě vám!

Co se děje s vaším tělem při kocovině?

Nejdříve se vám pokusím popsat, jak to vypadá u vás v těle. Tělo je dehydratováno a vaše játra nemají bohužel čas na přeměnu cukrů, to znamená, že nemáte dostatek vitamínů a energie, kterou potřebujete. Často vás pálí žába, či vám je až nevolno – v nejhorším případě nastává fáze zvracení, průjmu či bolesti hlavy a svalů.

**KAŽDÁ
RADA
DRAHÁ**

Jak se zbavit bolesti hlavy?

Nejdůležitější věcí je hodně pít. Uvařte si bylinkový čaj – pokud ho doma ve skřínce nenajdete, je možné ho nahradit mátovým či heřmánkovým. Pokud máte raději sladší čaj, nebojte se přidat med s troškou citronu – tím tělu dodáte vitamín C i cukry, takže zabijete dvě mouchy jednou ranou a váš žaludek už bude spokojený. Dobrým typem je i zázvor nakrájený na tenké plátky, který necháte vylouhovat ve vodě a poté vypijete. Jednou z mnoha dalších možností jsou také rehydratační roztoky, jako je např. Kulíšek (dietní potravina při potížích jakými jsou průjem či zvracení), který vám rychle pomůže zavodnit organismus a doplnit chybějící draslík a sodík. Rehydratační roztoky sice nejsou určeny k léčbě kocoviny, ale pomáhají. (Zdroj obrázku: <https://www.loupak.fun/obrazky/vlastni/814421/?order=new>)

Víte, proč při kocovině tolik bolí hlava?

Protože mozkové buňky, které přežily, kopou hrobočky pro ty mrtvé 😞

Jaká je ideální strava?

Pokud vám to žaludek dovolí, dopřejte si pořádnou snídani nebo silný vývar. Neexistuje jeden platný recept, který by fungoval pro všechny, co mají kocovinu, každý žaludek totiž snese něco jiného. Jediné, co bych vám nedoporučoval, jsou kyselé produkty – ty pro váš překyselený žaludek opravdu nejsou dobré... Kávu, přesnídávkou nebo ovocný džus si nechte raději na jindy. (Zdroj obrázku: <https://www.979rock.ca/2017/07/18/kermit-fired/>)

Co dělat při kocovině?

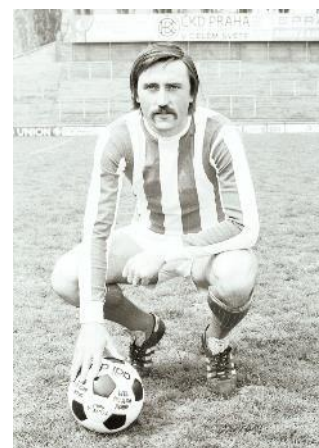
Spěte, co to půjde. Tělo je z celého odbourávání alkoholu unavené, dejte mu prostor na regeneraci. Pokud to zvládnete, vydejte se ven na krátkou procházku – čerstvý vzduch a okysličená krev vám zaručeně pomůže.

To je vše, co potřebujete vědět k léčbě své novoroční kocovinky. Doufám, že jste to nepřehnali, takže 6. ledna budete schopni trefit do školy. 😊

(JN)

Česká fotbalová legenda Antonín Panenka

Jak titulek napovídá, Antonín Panenka byl českou fotbalovou hvězdou (svoji kariéru už ukončil). Narodil se 2. prosince 1948 v Praze. Proslul jako významný reprezentant a mistr Evropy z Jugoslávie 1976. V roce 1980 byl vyhlášen československým fotbalistou roku. Členem prestižního Klubu ligových kanonýrů se stal po změně pravidel klubu v listopadu 2016. Kromě známého pokutového kopu je po něm pojmenován i španělský fotbalový časopis *Panenka*. (Zdroj obrázku: <http://www.gol.cz/clanky/antonin-panenka-70>)

Kariéra: Do ligového zápasu poprvé nastoupil v necelých 20 letech za Bohemians Praha. Premiérovým reprezentačním startem byl kvalifikační zápas na mistrovství světa v roce 1973 proti Skotsku (prohra 1:2). Jeho slavné penaltě se říká „vršovický dloubák“ (zatímco ve světě se používá pojem „Panenka goal“ nebo „Panenka kick“). Později odešel z Bohemians do Rapidu Vídeň, s nímž do svého odchodu roku 1985 vyhrál dvakrát rakouskou ligu, třikrát rakouský pohár a v roce 1985 se probojovali do finále Poháru vítězů pohárů. Celkem odehrál v letech 1973–1982 za československý národní tým 59 zápasů a vstřelil 17 gólů.

Po návratu do vlasti se stal asistentem trenéra a funkcionářem v Bohemians. Roku 2008 získal Cenu Václava Jíry. Dne 28. října 2008 mu prezident ČR Václav Klaus udělil státní vyznamenání – Medaili Za zásluhy I. stupně.

Proč se po něm pojmenoval pokutový kop? Antonín Panenka byl v situaci (Západní Německo vs. Československo), kdy mohl Československu zajistit první titul v historii. Rozběhl se, čímž předstíral prudkou ránu, německý brankář skočil do strany, zatímco Antonín Panenka míč lehce podkopl a poslal jej dloubáčkem doprostřed brány.

Zdroj obrázku: <https://www.youtube.com/watch?v=qICxs4FQj5U>

(SR)

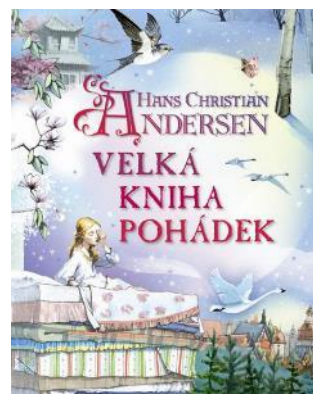
Stalo se v prosinci...

1. 12. 1835 – Dánský spisovatel Hans Christian Andersen publikoval svou první knihu pohádek.

6. 12. 1774 – Marie Terezie zavedla povinnou školní docházku.

8. 12. 1980 – John Lennon, bývalý člen skupiny The Beatles, byl zastřelen před svým bytem v New Yorku.

9. 12. 1990 – Lech Wałęsa se stal prvním demokratickým prezidentem Polska. Jeho éra se vyznačovala hlavně výměnou vlád každý rok.

12. 12. 1943 – V Moskvě byla podepsána Československo-sovětská smlouva o přátelství, vzájemné pomoci a poválečné spolupráci. Při podpisu byly přítomny také hlavy obou států – Edvard Beneš a Josif Vissarionovič Stalin.

14. 12. 1911 – Roald Amundsen dobyl jižní pól. (Zdroj obrázku: <https://www.thevintagenews.com/2017/06/20/roald-amundsen-the-unbeatable-explorer-who-reached-the-south-pole-and-north-pole-first/>)

16. 12. 1992 – Na 10. schůzi České národní rady (ČNR) byla přijata Ústava ČR.

21. 12. 1834 – Byla odehrána hra *Fidlovačka* autora J. K. Tyla, v níž zazněla píseň *Kde domov můj*, která se později stala českou hymnou.

21. 12. 2007 – ČR vstoupila do Schengenu. Toto datum bylo dohodnuto na schůzce ministrů vnitra EU v Bruselu 5. 12. 2006.

29. 12. 1989 – Václav Havel byl zvolen prezidentem Československa. (Zdroj obrázku: <http://markething.cz/vaclav-havel-jako-znacka>)

(MH)

HORKÉ KŘESLO TŘÍDNÍHO UČITELE

TŘÍDA: **PRIMA** / TŘÍDNÍ UČITEL: **Mgr. Jaroslava Hušpauerová**

Jaké tři věci byste si vzala na pustý ostrov?

Žádnou, pouze lidi, které mám ráda ☺

Jakou zemi byste nejradši navštívila a proč?

Mongolsko, líbí se mi pohled na zdánlivě nekonečné stepi a obdivuji kočovný pastevecký způsob života tamějších obyvatel.

Máte nějaké tetování – jestli ano, jaké?

Ne a ani si ho nehodlám dělat. Mám své tělo ráda a nehodlám ho ničit ☺

Proč jste se stala učitelkou?

Ráda pracuji s lidmi, mám radost, když mohu někomu něco předat a obohatit ho svými zkušenostmi. Povolání učitele je (když učitel chce) velmi tvůrčí, takže se člověk nikdy nenudí 😊

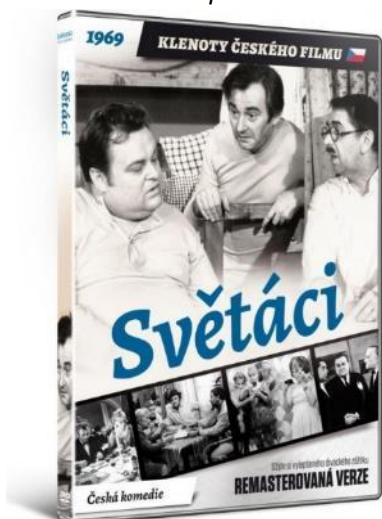
Co děláte ve volném čase?

Užívám si společné chvíle s rodinou – zní to jako klišé, ale je to tak 😊

Nejoblíbenější žánr hudby, kapela, zpěvák, zpěvačka?

Vážná hudba především období romantismu do současnosti. Z populární hudby to je swing, jazz, ale i jiné žánry.

Jaké bylo vaše vysněné povolání v dětství?

Kosmonautka, herečka a zpěvačka 😊

Jaký je váš životní sen?

Místo snění raději žiji 😊

Chystáte se někam o vánoční prázdniny?

Na hory, do divadla, do sauny, na koncert, na zahrádku, do lesa... 😊

Váš nejoblíbenější film?

Světáci

Dělání², všechny smutky zahání, dělání² je lék...

Semináře mnozí berou jako nutné zlo, jež je nutné absolvovat, aby žák splnil všechny podmínky pro zdárné ukončení studia. Někdy se ale zadaří a žáci i vyučující odcházejí z odpoledního vyučování s pocitem, že tentokrát nešlo o ztrátu času.

Nejinak tomu bylo ve čtvrtek 12. prosince, kdy žáci zapsaní na seminář z českého jazyka a literatury vyráběli vařečkové loutky – bylo úžasné sledovat soustředěnost mnohých i radost z konečného výsledku! Ostatně posuďte sami.

(Zdroj foto: David Bílý, Josef Ryšavý)

- ✚ dvacet šest je přirozené číslo; následuje po čísle dvacet pět a předchází číslu dvacet sedm; řadová číslovka je dvacátý
- ✚ šestý nebo šestadvacátý; římskými číslicemi se zapisuje XXVI
- ✚ angličtina: 26 písmen v latinské abecedě
- ✚ literatura: 26. února 1802 se narodil Victor Hugo
- ✚ chemie: 26 je atomové číslo železa
- ✚ matematika: jediné číslo, které se nachází mezi druhou mocninou a třetí mocninou
- ✚ dějepis: 1526 nástup Habsburků na český trůn
- ✚ sport: číslo Patrika Eliáše, bývalého českého hokejového útočníka, který

v letech 1995–2016 působil v NHL v klubu New Jersey Devils, kde je držitelem řady klubových rekordů; na kontě má více jak 1000 bodů a je druhým v pořadí kanadského bodování českých

hráčů v NHL (zdroj obrázku: <https://sportrevue.isport.blesk.cz/louci-se-dvoinasobny-sampion-nhl-patrik-elias-ukoncil-karieru>)

- ✚ **26. prosince skončí třídenní obžerství spojené s oslavou Vánoc**

ČÍSLO MĚSÍCE

(LP)

KLIDNÉ PROŽITÍ VÁNOČNÍCH SVÁTKŮ, BOHATÉHO JEŽÍŠKA A V NOVÉM ROCE 2020 HODNĚ ZDRAVÍ, ŠTĚSTÍ A OSOBNÍ I PRACOVNÍ POHODY PŘEJE VŠEM UČITELŮM, ZAMĚSTNANCŮM A ŽÁKŮM GYMNÁZIA, JEJICH RODIČŮM A OSTATNÍM PŘÍZNIVCŮM

REDAKCE GENERACE Z

Veselé Vánoce

Refrén: Vánoce, Vánoce, přicházejí
na gympl, přátelé,
po roce Vánoce, Vánoce, přicházejí,
mráz nám jde po těle.

Sníh už napad, skvělý nápad
tělocvikář dostane,
s Bertlíkem i Trojákovou
půjdem běhat ven.

A když zjistí, že je listí,
půjdeme ho uklidit.
je moc prima, že je zima,
chceme zůstat fit.

Paní čelka Pivoňková
nenechá se unavit,
je jí teplo, jede tempo,
nejde zastavit.

Laxík-taxík jede Kahoot
neustále dokola,
jindy zase konverzaci
zvolí zvesela.

Refrén: Vánoce, Vánoce...

Paní čelka Šindlerová
varuje nás: „Prosím tě,
opatrně s prskavkami!“
učí ve kvintě.

Bakterie, co kde žije,
učí nás pan zástupce,
nevím, co je cytoskelet –
má mě za tupce.

Paní čelka Morávková
ráda peče cukroví
a rohlíčky od fyzicky
jsou prý světový.

Je dost snadné, když tma padne,
že se člověk unudí,
paní čelka Vurmová
mě ráda probudí.

Refrén: Vánoce, Vánoce...

Když nás viděl Adam Vidner,
do knihovny utekl,
kdoví jaký druh cukroví
letos napekl.

Naše Květa, hodná teta,
radí nám do života,
bez legrace – prezentace
je vždy jistota.

Volno by si zasloužila
němčinářka Lucinka,
od té doby, co ji zlobí
děcka malinká.

Tvrdý měkký znak nás učí
paní čelka Mutlová,
s novým godom, s novým
šťastjem –
je fakt suprová.

Refrén: Vánoce, Vánoce...

Do koledy nedostali
se všichni učitelé –
zmínit ale musíme pana ředitele.

Honzík střeží, jak vše běží,
testů ale bylo moc –
máme na rok na klid nárok
zas až do Vánoc.

Refrén: Vánoce, Vánoce...

S tímto textem se s účastníky vánoční besídky rozloučil Školní parlament. Pokud si chcete čekání na Ježíška zkrátit
propřevováním, přikládáme odkaz na noty s původním textem: <https://czhity.tiscali.cz/pisne/vanoce-vanoce-prichazeji-2744/>. Pokud si chcete písničku jen připomenout, pak přejděte na https://www.youtube.com/watch?v=1Upx_hdmtkA.

